

УДК 336

Лізогубова В.М.¹, Бабенко-Левада В.Г.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-110М, НУ «Запорізька політехніка»

АНАЛІЗ СТАНУ РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ В ПОРІВНЯННІ З ЗАКОРДОННИМ ДОСВІДОМ

Мета дослідження полягає в виявленні тенденцій розвитку та загальної ситуації що склалася на ринку страхових послуг України та зарубіжних країн під впливом COVID-19 а також виокремлення причин негативного впливу на ефективність функціонування страхового ринку.

Актуальність дослідження полягає в тому що пандемія COVID-19 - головний фактор, що визначає загальну економічну повістку 2020 року, і зокрема ситуацію на ринку страхових послуг, тому важливим є питання розвитку та аналізу ринку страхових послуг в умовах впливу пандемії. Світова криза, спровокована поширенням пандемії COVID-19, стала серйозним викликом для ринку страхових послуг Європи, та відіграє помітну роль в економіці західних країн. Французьким та італійським страховим компаніям доводиться жертвувати мільйони євро до фондів солідарності у боротьбі з кризою, йти на поступки клієнтам і винаходити методи підтримки населення і бізнесу, які, з одного боку, не дали б їм розоритися, а з іншого - не викликали б гнів з боку суспільства і втрату репутації в період загального лиха. Операційні збитки французьких підприємств через карантин складуть десятки мільярдів євро - сума, яку жоден суб'єкт, крім держави, не може винести поодиночки. Схожа ситуація спостерігається і в Італії, де страхові компанії, намагаючись розділити державне тягар по боротьбі з COVID-19, вивели на ринок нові програми страхування, точково допомагають громадянам і бізнесу впоратися з наслідками пандемії коронавірусу. Страховий сектор Італії, однією з найбільш постраждалих через пандемію країн Євросоюзу, також прийняв ряд екстрених заходів, спрямованих на підтримку найбільш постраждалих громадян і галузей економіки.

Крім того, італійські страховики вжили низку заходів у сфері медичного страхування. Наприклад, найбільший страховик Італії і Європи Generali

оголосив про запуск програми для підприємців по страхуванню співробітників від коронавірусу. Програма передбачає виплати по 100 євро застрахованій на добу протягом тривалої госпіталізації і допомога в розмірі 3000 євро на відновлення після реанімації. Страховкою вже охоплено понад 1 млн працівників по всій Італії. Також компанія створила Міжнародний надзвичайний фонд для боротьби з COVID-19 в розмірі до 100 млн євро, з яких 30 млн євро буде використано для допомоги Італії.

В Китаї страховики, що працюють в сегменті медичного страхування, опинилися під ударом в першу чергу. Деякі компанії розширили страхове покриття діючих полісів, щоб оплатити витрати на лікування або надати виплату в разі смерті через COVID-19. Один з найбільших страховиків життя запустив спеціальну програму попередньої компенсації для діючих договорів страхування та виділив страховим агентам 10 млн безкоштовних полісів, страхова сума за кожним з яких складає близько 10 млн дол США. Інші медичні страховики ініціювали «Програми реагування в надзвичайній ситуації», щоб забезпечити швидке врегулювання претензій для страхувальників. Додаткове покриття було надано працівникам охорони здоров'я та журналістам, які працюють у найбільш постраждалому районі провінції Хубей. У Сінгапурі та Гонконгу були запропоновані схожі механізми безкоштовного включення додаткового покриття ризиків від COVID-19, хоча пандемія там носила набагато більш стриманий характер[1].

Щодо ситуації на ринку страхових послуг в Україні використовуючи звіти можна казати про наступне. Обсяг наданих страхових послуг після падіння в II кварталі (9,4 млрд. грн) в III кварталі досяг показників I кварталу і виріс до 11,9 млрд. грн. Всього за 9 місяців 2020 року валові страхові премії склали 33 млрд. грн., Чисті премії склали 29,2 млрд. грн. Частка страхових премій, отриманих від фізичних осіб, за 9 місяців склала 49,6%, від юридичних осіб - 40,9%, від перестраховиків - 9,5%. 19,5% страхових премій або 6,4 млрд. грн. було передано в перестраховання, з яких трохи менше половини 2,7 млрд. грн. було передано перестраховальникам-нерезидентам. Ризикові страховики отримали 29,4 млрд. грн. премій, в т.ч. через філії та представництва 4,4 млрд. грн. Страховики життя привернули 3,6 млрд. грн. За звітний період було укладено 89,4 млн. договорів страхування[2].

Страхові виплати склали 11,1 млрд. грн., з яких фізособам виплачено 4,9 млрд. грн. відшкодувань. Рівень виплат практично не змінився і за 9 місяців 2020 склав 33,8%. У третьому кварталі кількість страхових компаній не змінилася і становить 215 страховиків, з яких 20 займалося виключно страхуванням життя. Триває скорочення обсягів активів страховиків. З початку року вони скоротилися на 4,6% і на кінець третього кварталу склали 61,6 млрд. грн. Чистий прибуток страхового сектора за 9

місяців склала 2,8 млрд. грн. Страхові компанії сплатили до держбюджету 1,3 млрд. Грн. податку на прибуток.[2].

В результаті впливу пандемії COVID-19, знаковою тенденцією 2020 року стало перегляд бізнес-стратегій практично у всіх без винятку страхових компаній. Падіння обсягів продажів по ряду видів страхування стимулювали страховиків і страхових посередників до діджиталізації. В тій чи іншій мірі, дистанційний продаж і врегулювання за допомогою інтернет-технологій - стали головними стратегічними завданнями цифровізації страхового ринку України. Фактично індикатором конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості страховика стала можливість дистанційно укласти або переукласти договір страхування, внести в нього зміни, надати документи страховика, що підтверджують страховий випадок. Пандемія – це можливість для страховиків зміцнити свої позиції на ринку. У сучасних реаліях, коли збори премій зі страхування життя можуть серйозно скоротитися, технологічні розробки особливо важливі для розвитку нових методик надання послуг. Зараз страховикам потрібно інтегрувати технології у бізнес, онлайн- і офлайн-канали. Правова база і технології дистанційного обслуговування клієнтів страхових компаній істотно відстають від потреб і потребують подальшої реформи. Крім того, на шляху підвищення клієнтоорієнтованості страховиків особливу важливість набувають завдання вдосконалення законодавчого регулювання питань, спрямованих на захист прав споживачів страхових послуг і протидії їх дискримінації в сфері страхування.

У висновку можна зазначити пандемія COVID-19 та введені в зв'язку з нею карантинні обмеження і обумовлений даними факторами спад ділової активності призвели до негативного впливу на зростання страхового ринку. При цьому фінансова ефективність страховиків знаходиться на максимальному за останні кілька років рівні. Неабиякою мірою цьому сприяє скорочення обсягів страхових виплат, що є наслідком карантинних заходів, пандемія COVID-19 стимулює зростання інтересу до сегменту добровільного медичного страхування.

Задля успішного функціонування страхових компаній у кризовий період в Україні необхідно :

- додатково залучати клієнтів при впровадженні інноваційної діяльності;
- вчасно реагувати та економічні та політичні зміни;
- впроваджувати інноваційні технології які будуть заощаджувати економічні, людські та фінансові ресурси;
- створювати нові, вигідні для споживачів страхові програми;
- налагодити систему страхового менеджменту в страховій компанії;

- налагодити систему зв'язків з внутрішнім і зовнішнім середовищем страхової компанії;
- підвищувати зацікавленість та відповідальність працівників страхової компанії задля високого рівня результативності;
- підвищувати якість надання страхових послуг а також рівень довіри з боку населення;
- шляхом створення спільних програм для страхування ризиків пандемії утворити партнерство між органами державної влади та страховими компаніями;
- інтегрувати технології у бізнес, онлайн і офлайн канали, впроваджувати технології блокчейну, штучного інтелекту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. О. А. Боднар, В. В. Хоренженко, Ю. В. Татаренкова. Функціонування страхового ринку України в умовах пандемії COVID-19.
2. Статистика страхового ринку України. Режим доступу: <https://forinsurer.com/stat>
3. Фесенко Н. В., Яремченко Л. М. Стан та перспективи функціонування страхового ринку України в умовах глобалізації. Економіка та держава. №8/2019. с. 28-34. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/8_2019/7.pdf
4. Спалах корона вірусної інфекції COVID-19: веб-сайт ВОЗ. URL: https://www.who.int/ru/emergencies/diseases/novelcoronavirus2019?gclid=CjwKCAjw8MD7BRAReiwAGZsrBR3H8ynOIveXjA_Jyt2oBt0LSQqATn4qt6HAilptCg1nbML3QIPEyx oCcr4QAvD_BwE